

Edvard Beneš, když ve svém poselství k založení Masarykovy společnosti připomněl, že „naše nová poválečná generace je odsouzena konkrétně všechny ty masarykovské problémy řešit bez váhání a bez prodlení, jsouc méně připravena, než by si byl Masaryk sám přál“.

Podobně přetrvává i nutnost zabývat se otázkami našich dějin, o níž druhý prezident tehdy řekl: „Budeme se stále vracet k jeho (tj. Masarykově – J.S.) koncepci o smyslu českých dějin a k závěrům, jež on z názorů na naše dějiny pro dnešní naši politiku učinil“. A jestliže hned v další větě uvedl, že „snad budou s historiky znovu ještě o to spory“, my jsme dnes často žasnoucími svědky snah nejen cizích, ale i některých českých historiků a publicistů naše dějiny nikoliv v duchu požadované Masarykovy kritičnosti na základě nových poznatků zkoumat, ale naprosto účelově a v rozporu s fakty falšovat. Toto tažení míří zároveň proti všemu tomu, z čeho Masaryk svou politickou koncepci vytvářel a na co navazoval. Dnešní snahy některých kruhů revidovat naše dějiny se zdaleka neomezují jen na kritický pohled na čtyřicet let po Únoru a na odmítání tohoto období. Můžeme v nich jasně rozeznat záměr odmít-

nout a zavrhnout dobu první republiky a dokonce zlehčovat i českou politiku a český zápas v devatenáctém století a nasazovat jim psí hlavu tzv. nacionalismu i tam, kde šlo doslova o přežití našeho národa jako kulturní pospolitosti, jako společenství jazyka, minulosti a vlastních politických zájmů.

Takovéto jevy samozřejmě jen tím víc podtrhují důležitost věrnosti Masarykovu odkazu dnes i v budoucnosti. Obsah tohoto odkazu je zároveň pro dnešek a dnešní generace tou tolik potřebnou školou státnosti a demokraticismu.

A konečně je také masarykovská výzva nejlepší cestou „k porozumění smyslu našich dějin a úkolů našeho národa“, abychom ještě jednou připomněli slova z citovaného Benešova poselství.

Myšlenky tehdy, před padesáti lety vyslovené, nepotřebují být aktualizovány. Byly aktuální po celý čas a jsou aktuální i v době přítomné.

Troufáme si proto tvrdit, že je aktuální i existence dnešní Masarykovy společnosti, která tyto myšlenky přijala do své výbavy a která chce s nimi pracovat i dnes.

Pozdravný dopis předsedy Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky dr. Milana Uhdeho jubilejnímu valnému shromáždění Masarykovy společnosti

Praha, 5. března 1996

Vážený účastníci slavnostního zasedání Masarykovy společnosti, konaného u příležitosti 50. výročí založení této významné organizace,

věděl jsem už předem, že se mi nepodaří pozdravit Vás osobně a ocenit bezprostředně význam sdružení, které kráčí ve stopách zakladatele našeho státu a šíří vědomí Masarykova významu mezi ostatní spoluobčany. Jsem v tuto dobu natolik zaneprázdněn, že mi nezbyvá nic jiného než vyjádřit svou myšlenku písemně.

Měl jsem před několika dny příležitost odhalit bystu Tomáše Garrigua Masaryka na českém velvyslanectví v Paříži. Stalo se to u příležitosti 80. výročí založení Československé národní rady, jejímž otcem byl Masaryk. Vyslechl jsem názory historiků a sám se zamyslel nad genialitou muže, který uprostřed nepříznivé doby a sám s několika spolupracovníky dokázal prozíravě vystihnout, kam směřují události a jaké místo uprostřed nich má zaujmout náš národ. Touto vlastností je Masaryk nedostižný nejen v našem prostředí, ale zaujímá významné místo mezi světovými státníky. Na zpáteční cestě jsme o tom rozmlouvali s profesorem Opatem, který tu myšlenku vyslovil jako vynikající masarykovský znalec.

Rád bych Vám poděkoval za všechno, co jste vykonali a konáte pro lepší poznání a hlubší ohlas Masarykovy osobnosti v dnešní České republice, a přeji Vám, abyste ve své snaze vytrvali, rozšířili ji a prohloubili. Strhující Masarykův odkaz si to zaslouží a já vím, že má ve Vás navždy své věrné.

S mnoha srdečnými pozdravy

Milan Uhde

Pozdravný dopis ministra školství, mládeže a tělovýchovy Ing. Ivana Pilipa

Vážená paní předsedkyně, vážení členové Masarykovy společnosti,

dovolte mi, abych srdečně pozdravil Vaše slavnostní shromáždění, které se schází u příležitosti 50. výročí ustavení společnosti. Vaše pozvání mě velmi potěšilo, povinnosti spojené s mým úřadem mi ale bohužel zabránily v účasti.

Chci využít této příležitosti a oslovit Vás – nejen jako člen české vlády, ale i jako člen mladší generace, jejímž příslušníkům byly vlivem historických okolností podstatně ztíženy možnosti poznání Masarykovy osobnosti a Masarykova díla. To, co mladým lidem bránilo, nebyla ale jen nenávist nepřátel demokracie. Byl to i určitý projev obrany před těmito tlaky, kdy nesporně v dobré víře byla osobnost prvního českého prezidenta vykládána a pojmána jako neživý idol, jemuž se nesluší klást otázky, s nímž se nesluší diskutovat a přit se.

Masaryk je ale právě nadčasově živý tím, že nás – jednotlivce i celou národní společnost – nepřestává vyzývat ke kladení otázek, k pohybu vpřed, k překonávání sama sebe. Lze namítnout, že právě dnes, po desetiletích ticha, je mnoho těch, kteří kladou otázky, zpochybňují ustálené hodnoty, hledají orientaci. Masarykova výjimečnost spočívá v tom, že dokázal otázky klást i odpovídat, že s plnou odpovědností, velkou námahou a mnohými riziky pochybnosti měnil v pozitivní ideje a ty pak v konkrétní činy.

Rád bych proto popřál Masarykově společnosti při jejím dnešním jubileu, aby její členové dokázali vždy ve svém působení vyzdvihovat tuto stále živou, až dramatickou stránku Masarykova odkazu, která dokáže oslovit a získat mladé lidi každé generace.

Se srdečným pozdravem

Ivan Pilip